



Arkivnr: 2017/732-206
Saksbehandlar: Merethe Helland Nordnæs

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Valnemnda		11.12.2018
Fylkestinget		11.12.2018

Søknad om fritak frå fylkeskommunale verv - Solbjørg Marjala

Samandrag

Solbjørg Marjala har søkt om permisjon frå politiske verv i Hordaland fylkeskommune, ut perioden. Marjala har hatt permisjon frå verv i Hordaland fylkeskommune i tida 01.11.2017 til og med 01.11.2018. Ho har no søkt om fortsett permisjon. Marjala er folkevald for partiet Rødt.

Det er søkt om permisjon ut perioden. Då permisjonen i realiteten varer ut valperioden, har administrasjonen vald å tolke søknaden, som ein søknad om fritak ut resten av valperioden 2015-2019.

Fylkesrådmannen rår til at representanten Solbjørg Marjala får fritak frå verv som varamedlem til fylkestinget, medlem i utval for opplæring og helse, medlem i valnemnda, medlem i rådet for menneske med nedsett funksjonsevne, varamedlem til klagenemnda og varamedlem til Vestlandsrådet.

Dersom det vert innstilt på at Solbjørg Marjala får fritak frå vervet som varamedlem til fylkestinget, medlem i utval for opplæring og helse, medlem i valnemnda, medlem i rådet for menneske med nedsett funksjonsevne, varamedlem til klagenemnda og varamedlem til Vestlandsrådet, må det gjerast innstilling til nye val for resten av denne valperioden 2015-2019.

Økonomi: Midlar for møteverksemnda er innarbeid i budsjetta.

Klima: Inga effekt.

Folkehelse: Inga effekt.

Regional planstrategi: Inga effekt.

Forslag til innstilling

1. Solbjørg Marjala får fritak frå verv som varamedlem til fylkestinget, medlem i utval for opplæring og helse, medlem i valnemnda, medlem i rådet for menneske med nedsett funksjonsevne, varamedlem til klagenemnda og varamedlem til Vestlandsrådet for resten av denne valperioden 2015-2019.
2. For resten av denne valperioden 2015-2019 gjer fylkestinget slike val:
 - a) Medlem til utval for opplæring og helse
 - b) Medlem til valnemnda
 - c) Medlem til Rådet for menneske med nedsett funksjonsevne
 - d) Varamedlem til klagenemnda
 - e) Varamedlem til Vestlandsrådet

Ingrid Kristine Holm Svendsen
kst. fylkesrådmann

Bertil Søfteland
leiar fylkessekretariatet

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.

Fylkesrådmannen, 07.12.2018

Representanten Solbjørg Marjala har i E-post av 03.12.2018 søkt om permisjon frå politiske verv i Hordaland fylkeskommune, ut perioden. Ho skriv:

«Jeg søker herved forlengelse av min permisjon til ut perioden. Årsaken til søknaden er at vi har fått fosterbarn. I denne forbindelse har vi omfattende utfordringer som ikke lar seg kombinere med de vervene jeg har i fylkespolitikken. Håper på forståelse for dette og en innvilgelse av permisjon ut perioden.»

Søknaden frå Marjala vert toka slik at den gjeld fritak frå alle hennar politiske verv i Hordaland fylkeskommune, ut valperioden 2015-2019.

Solbjørg H. K. Marjala har følgjande verv i Hordaland fylkeskommune:

Varamedlem til fylkestinget
 Medlem i utval for opplæring og helse
 Medlem i valnemnda
 Medlem i rådet for menneske med nedsett funksjonsevne
 Varamedlem til klagenemnda
 Varamedlem til Vestlandsrådet

Rettsleg grunnlag:

1.Fritak frå teneste i verv på grunnlag av søknad er regulert i kommunelova § 15 nr. 2 som lyder:

«2. Kommunestyret og fylkestinget kan etter søknad frita, for et kortere tidsrom eller resten av valgperioden, den som ikke uten uforholdsmessig vanskelighet eller belastning kan skjømte sin plikter i vervet.»

Om korleis denne regelen er å forstå, går det fram i kommentarene til kommunelova (Overå/Bernt, Kommuneloven med kommentarer):

«Fritak er betinget av at vedkommande «ikke uten uforholdsmessig vanskelighet eller belastning kan skjømte sine plikter i vervet». Fritaksgrunn vil i første rekke være at søkerens arbeidsforhold, dårlig helse eller andre velferdsegrunner gjør det ekstra byrdefullt å oppfylle de plikter vervet medfører. Avgjørelsen må nødvendigvis bli temmelig skjønnsmessig. Forhold som politisk motgang, endret politisk oppfatning eller utilfredshet med organets arbeid vil imidlertid etter tradisjonell lære som utgangspunkt ikke kunne kvalifisere til fritak. Men etter at man i loven nå også har tatt inn ordet «belastning» som alternativ til «vanskelighet», kan man ikke helt utelukke slike forhold som fritaksgrunn i situasjoner hvor de har ført til helsemessige eller sosiale belastninger for et medlem, Jf. NOU 1990: 13 s. 185 hvor det blant annet uttales:

«Utvalget vil vise til at det kan være usikkert hvor langt begrepet «uforholdsmessig vanskelighet» rekker og foreslår derfor formuleringen»den som ikke uten uforholdsmessig vanskelighet *eller belastning...*» for å klargjøre at det også kan være andre forhold enn de som er nevnt overfor som kan gjøre det svært vanskelig for en representant å fortsette i vervet, og hvor det derfor kan være rimelig å frita vedkommende.»

2. Opprykk og nyvalg er regulert i kommunelova § 16 som lyder:

«1. Har medlemmet forfall til et møte i et folkevalgt organ, innkalles varamedlemmet såvidt mulig i nummerorden de er valgt. Varamedlemmer innkalles fra den gruppe hvor det er forfall.
 2. Hvis medlemmet av kommunestyret eller fylkestinget trer endelig ut eller får varig forfall, trer varamedlemmer fra vedkommende gruppe inn i deres sted i den nummerorden de er valgt hvis organet er valgt ved forholdsvalg. Er et kommunestyre valgt ved flertallsvalg, trer varamedlemmet inn i den nummerorden de er valgt.
 3. Dersom et medlem av et annet folkevalgt organ enn kommunestyre og fylkesting, kommunestyrekomite` og fylkestingskomite` trer endelig ut, velges nytt medlem, selv om det er valgt varamedlem. Organet skal suppleres fra den samme gruppe som den utredende tilhørte. Viser det seg at denne fremgangsmåten fører til at et kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av medlemmene i organet, skal det så langt det er mulig velges nytt medlem fra det underrepresenterte kjønn.
 4. Trer lederen av et folkevalgt organ endelig ut av organet, skal det velges en ny leder.
 5. Er antallet varamedlemmer eller en gruppes varamedlemmer til formannskapet, fylkesutvalget eller et annet folkevalgt organ valgt av kommunestyret eller fylkestinget blitt utilstrekkelig, kan kommunestyret eller fylkestinget selv velge ett eller flere faste eller midlertidige varamedlemmer. Suppleringsvalg skal skje fra den gruppen som har et utilstrekkelig antall varamedlemmer. Viser det seg at denne fremgangsmåten fører til at et kjønn vil bli representert med mindre enn 40 prosent av varamedlemmene til organet eller gruppens varamedlemmer, skal det så langt det er mulig velges nytt varamedlem fra det underrepresenterte kjønn. Myndigheten til å foreta suppleringsvalg til andre organer enn formannskapet eller fylkesutvalget kan delegeres til formannskapet eller fylkesutvalet.
 6. Ved suppleringsvalg etter nr. 3 og nr. 5 kan vedkommende gruppe selv utpeke den som skal rykke inn på den ledige plassen. Gruppen underretter deretter kommunestyret eller fylkestinget, som velger vedkommende dersom de lovbestemte vilkår er oppfylt. Tilsvarende gjelder ved suppleringsvalg i henhold til nr. 5 siste punktum.»

3 Avtalevalg er regulert i kommunelova § 38 a. Her går det fram at:

«1. Kommunestyret eller fylkestinget kan selv enstemmig vedta at valg til folkevalgte organer skal foregå som avtalevalg etter denne paragrafen.
 2. Valget skal gjennomføres på grunnlag av innstilling med forslag til medlemmer og varamedlemmer til organet. Innstillingen skal inneholde et antall navn som tilsvarer antall medlemmer i organet med angivelse av den gruppe medlemmet representerer. I tillegg kan innstillingen inneholde et antall varamedlemmer for hver gruppe som tilsvarer antall medlemmer gruppen skal ha, med tillegg av to. Innstillingen vedtas enstemmig av kommunestyret og fylkestinget.
 3. Kravene til kjønnsbalanse gjelder tilsvarende. Viser det seg at et kjønn vil få færre medlemmer enn det som følger av første punktum, skal kandidaten fra det underrepresenterte kjønn settes inn i det omfang som er nødvendig for å oppnåslig balanse. Ved valg til folkevalgte organer som etter lov bare består av medlemmer av kommunestyre eller fylkesting, og ved valg til arbeidsutvalg for folkevalgte organer, skal disse regler følges så langt det er mulig.»

Vurdering:

Det går fram av kommunelova § 15 nr. 2 at kommunestyret og fylkestinget kan etter søknad fritta, for eit kortare tidsrom eller for resten av valperioden, den som ikkje uten uforholdsmessig vanskelighet eller belastning kan skjønne sine plikter i vervet. Problemstillinga her er om Solbjørg Marjala kan skjønne sine pliktar i verva utan uforholdsmessige vanskelegheitlar eller belastningar. Det går fram av både kommunelova og kommentarane til kommunelova, at det skal mykje til for at ein representant skal få fritak frå eit politisk verv. I kommentarane til kommunelova vert det og vist til at «Fritaksgrunn vil i første rekke være at søkerens arbeidsforhold, dårlig helse eller andre velferdsgrunner gjør det ekstra byrdefullt å oppfylle de plikter vervet medfører».

Marjala og hennar familie er godkjent som fosterheim og har fått eit fosterbarn. Ho har hatt permisjon frå sine politiske verv av same årsak, i tida 01.11.2017-01.11.2018. Marjala er 1. varamedlem til fylkestinget for partiet Rødt si liste. Ho er medlem i utval for opplæring og helse, valnemnda og rådet for menneske med nedsett funksjonsevne. Ho er 1. varamedlem til klagenemnda på Rødt si liste samt varamedlem til Vestlandsrådet. Marjala har mange politiske verv i Hordaland fylkeskommune. Ein kan her sjå at det kan bli vanskelig for ho å skjønne sine verv når ho samstundes skal vere fostermor, noko som krev at ein er mykje

tilstades og gjev omsorg for fosterbarnet. Sjølv om det skal leggjast til grunn ei streng vurdering for å gje fritak er det fylkesrådmannen si vurdering at vervet som varamedlem til fylkestinget, medlem i utval for opplæring og helse, valnemnda og rådet for menneske med nedsett funksjonsevne, varamedlem til klagenemnda og Vestlandsrådet er vanskeleg å kombinere på ein god måte i den tida ho er fostermor. Fylkesrådmannen rår difor til at det vert gitt fritak og føreteke suppleringsval.

Dersom Marjala får fritak frå sine politiske verv i Hordaland fylkeskommune, skal det veljast medlem til utval for opplæring og helse, medlem i valnemnda, medlem i rådet for menneske med nedsett funksjonsevne, varamedlem til klagenemnda og varamedlem til Vestlandsrådet for den tida ho har fritak. Kommunelova § 16 nr. 5 og nr. 6 regulerer dette forholdet.

I Hordaland fylkeskommune har ein avtaleval, Jfr. kommunelova § 38 a. Ifølgje kommunelova § 38 a nr. 2 vert valet gjennomført på grunnlag av innstilling med forslag til medlemmer og varamedlemmer til organet. Krava til kjønnsbalanse i § 36 nr. 2 gjeld tilsvarande. Valet vert gjennomført med forslag til varamedlem til Yrkesopplæringsnemnda.

Vervet som varamedlem til fylkestinget vert å fylla etter kommunelova § 16 nr. 5.

Fylkesvalstyret føreteke nytt valoppgjer for å fylla den ledige varamedlemsplassen i fylkestinget når fylkesordførar finn det nødvendig, Jfr. Vallova § 14-2 nr. 2.